

Renátó Fehér (Maďarsko)

Narozen 1989, vystudoval literární vědu a kulturologii. V rámci studijních zahraničních pobytů pobýval několikrát i na Karlově univerzitě v Praze, na podzim 2016 získal badatelské stipendium v Knihovně Václava Havla. Od roku 2007 publikuje básně, kritiky, eseje a publicistiku. Za básnickou prvotinu *Garázsmenet (Jede do vozovny, 2014)* získal cenu Zoltána Zelka. V básních Renáta Fehéra se „já“ jakožto lyrický subjekt pokouší najít vlastní identitu v konfrontaci s nějakým společenstvím, ať už je jím rodina, generace či národ. Jeho druhá básnická sbírka *Holtidény (Mrtvá sezóna, 2018)* pojednává otázku času a paměti, v metaforickém světě „mrtvé sezóny“ je zde prostorem pro vzpomínání i to, co se děje právě teď.

výběr z básní přeložil Robert Svoboda, báseň *Orloj* přeložil Tomáš Vašut

Adriaport

Chtěl aspoň vidět moře.
Na ochmýřených lýtkách cítit slapové jevy.
Dívat se na západ slunce spalující obzor
a na letní rozednívání z mola s mechovým
povrchem v nikdy neviděném přístavu
za závorou věčnosti tapet v paneláku.
Už měl dost plovárny, lesa, závodů v dobývání kosmu,
ať po něm nazvou maják, ne planetku.

Prokopat se kontinentem je možné.
A jiným tunelem zas odvést mořskou vodu
opačným směrem za hranice a hory.
Ne objevit nový ostrov, ale
založit jej na vytěženém kameni
a pak jej zakreslit do starých map.
Pohled na rozevřenou náruč moře nekazí
ani řada bójek hlídajících mez
mezi nožními tempy a emigrací.

Československá socialistická svrchovanost:
paralelní polis na dostřel děla
od cizího břehu, v cizích vodách.
Adriaport je na samém konci světa.
Za ním už moře do nicoty stéká.

amnémie

da capo

Jmenuji se Clive Wearing se jmenuji

*

ani jaro ani léto ani včera ani zítra ani noc
ani den ani jaro ani léto ani podzim ani zima
ani včera ani zítra

*

jako metry běžeckého pásu nechávám za
sebou metry běžeckého pásu nechávám
za sebou metry běžeckého pásu za sebou
nechávám jako

*

tebe mám rád na věky věků mám tě rád na
věky mám rád tebe na věky na věky věků rád
tě mám tebe mám na věky rád Deborah

*

*

chleba jogurt sýr banán
chleba jogurt sýr banán
banán
banán chleba jogurt sýr banán
chleba jogurt
chleba sýr
chleba

banán sýr jogurt chleba

*

nenapsal jsem si že jsem nevzal prášek ale
nevzal jsem nic
nevzal jsem prášek
nepřečetl jsem si že jsem si nenapsal že jsem

nic nevzal

vzal jsem prášek a napsal jsem si

prášek jsem nevzal

*

jmenuji se Clive Wearing se jmenuji

Nejčastěji vytáčené číslo

Schovám se před deštěm do telefonní budky.

Na boku má nalepený plakát s desaterem

a uvnitř od rána do večera postává starý pán.

Než vkročí do budky, navoní se parfémem,

jako by to někdo na druhém konci drátu mohl cítit.

Představuji si, že pořád volá své dceři,

protože nedostal důchod, nemá čím zaplatit složenky,

ať s tím hned něco udělá, nebo ať ho odtud odveze!

No, ale dnes v noci stojím na jeho místě já,

listuji telefonním seznamem,

hledám nejčastěji vytáčené číslo

a on na mě bude ráno udiveně koukat, protože

mu nejde do hlavy,

jak to, že moje dcera nepřijela,

ale bude rád, že jsem převzal jeho metodu.

Atlantida

1

Ground Zero

Panika není příliš velká, i když

Ground Zero stojí ve vodě.

Ale ztrátu to jistě nezahladí, ani bolest.

Lze zasypat vzpomínku na zející jámu?

Amnézie nepřichází, protože paměť taje

pomaleji než led na vrcholcích hor.

A podívanou nečekejte bez čočky –

dalekohledu, oka, hlavně však bez objektivu,

za kterým se poskládá, kde může začít.

Hvězdy se honí časosběrným tempem,

digitální déšť

a v barvách ranní show vychází nad přístavem,

ustupujícím čím dál od pobřeží, totéž slunce

Jak se má město vystěhovat samo ze sebe?

A dá se vůbec před vším, co je nezadržitelné, prchnout přesunem o dům dál?

Živé vysílání, city dýchá, je sobotní noc

– lže jediný kanál.

2

Ellis Island

„něco neforemného, na hranici vyslovitelnosti,
něco, co bych nazval uzavřením nebo přetržením
nebo rozštěpením“ (Georges Perec)

Třídy zrušeny nebyly, pouze pobřežní linie:

Podmořská kapsle veze na výlet ty, co

za katastrofou už vidí výhonky exotična.

Tři zastávky, kombinovaný lístek, okružní plavba,

nástup na prámu nad Ellis Island.

Na témž místě každý, kdo přišel z říše dějin,

smí požádat o azyl ve své přítomnosti.

3

Otevřené moře

Moře nezná sebeurčení národů,

zná pouze pevninu. Neporušuje dohodu,

protože příliv a odliv jsou pohraničními

incidenty jen pro toho, kdo

neví, že obrys každého břehu je dočasný

a platí jediný zákon: rozmar tání.

A přitom by se už pomalu mohl zařídit na dobu,

až kontinent pod ním bude jednou odplaven. Neboť

vlny ho unášejí dlouhodobě, žádný přístav, žádná mělčina

se nezarazí na zastaralých mřížích zeměpisné sítě.

A objeven by mohl být také nanejvýš on sám, který

ale není přece ničím novým, spíše znečištěním.

Tak se i nehybný stane kočovníkem

a zvůle mořských proudů expedicí.

Svému rodišti, té hříčce žvlů, hledá nové jméno,
zatímco uprchlé drony se vznášejí nad vodami

bujení

insomnie a narkolepsie klaustrofobie a maniacka faze tras rukou v krku knedlik v koreni
jazyka krec insomnie a narkolepsie klaustrofobie a maniacka krvacejici dasen zato koren
pachne mas skvrny na rezacich film na spicacich casne ranni sracka a pri zacpe je i tvoje
chteni zavrat a daveni osamely zvyseny hlas tvoje lapani po dechu a tvuj skobrtajici jazyk
slib zachvatu paniky a a a a zachvaty paniky talasofobie v plaveckem bazenu v pondeli
pravidelne plnem naplakanych slz insomnie a narkolepsie klaustrofobie a maniacke zrani ze
stresu tvuj malicek s neutuchajicim nocnim brnenim bila skvrna hlasajici nedostatek
vitaminu na okousanem nehtu tvoje klepani v uchu srdecni selesty ozveny tveho obehu
prognosa na krabice retezoveho kuraka putujici bulka ve tvych trislech pomalu
vyhrezavajici kyla cysta za tvoji insta story stoji antidepresant kondenzovany v
nejzarytejsich sledovatelich na nabrezich ledove dlazdice a pachnouci hadr na podlahu na
stredisku tvoje hypochondrie uz není jen rozpolozeni ale tvoje telo se stalo bojistem a
presto dal meles zarikavaci formulku metastaze desetileti v tobe bouri bujeni

logopedie

ačkoli zde za zdivočelou přepážkou
v zatáčkách dýchacích cest
se snad najde dutina pro roz dováděnou
drobnou lesní zvěř
pro mláďata vlčích tlam a zaječích pysků
které logopedie neochočí na krotké
mazlíčky nechávající se hladit

zde kde pís klata sovy pálené
roubí svými zvratky paseku kde zvolna
tlející chomáče srsti uhynulých jedinců
tvoří půdopokryvný porost
ucpávají artikulaci
a kde akustiku vyklenou výpary
zmoklých kožíšků těch dosud živých
kořist ochutnávajícího čichu a zároveň
vábná vůně výdechu nosem

zde v hlubokém nazálním lese
se stále znovu a znovu rodí
sípavé sykání mezi trouchnivými kmeny
přiškrcený praskot na mazlavém spadlém listí
a v odpověď se koruny stromů ve výši
hrozivě scuknou

Orloj [Orloj]

Když spěšně vhlédnu nahoru,
na věži Staroměstské radnice dva chybíme:
ten, jehož pohled tady zůstal,
a ten, jenž zahrál z listu melodii.
Jednotná fanfára co hodinu zazní,
rafie koldokola Orloj otírají,
naposled vždycky o desáté večer,
tak poroučí metronom z protějšího břehu.
Ale za mrazivých lednových nocí
nahore pozounista zrychluje -
tohle je forma, žádný záznam.
A neví ještě, že sinavý dotek
ruky zachovává melodie tak,
jako když na stažené rukavici
naruby chybí všechny prsty.
Orloj takový převrat nestrpí,
neuzavře se v uspíšeném tempu.
Stanoví ihned dobu trestu,
kterou metronom vyměří a vykoná.
Už chybíme dva, kteří se zde kají,
zevlují s bytostmi nočního města:
na rohu Kožné číhá jeden z nás,
tam, kde ozvěnou doznívá ten druhý.